

**FYLKESMANNEN I ROGALAND
UTDANNINGSAVDELINGEN**

TILSYN MED STRAND KOMMUNE

TIDSPUNKT: 6. november 2009   Vår ref: 09/10121

**KOMMUNENS
ADRESSE:** Strand kommune, Postboks 115, 4126 Jørpeland

KOMMUNENR: 1130

TILSYNSGRUPPE: Hallgeir Bø, Helga Hellesø, Per Arne Sandvold og Lars Wetteland

**KONTAKTPERSON
I KOMMUNEN:** Rektor Dag Vestbøstad

Hjemmel for tilsynet:

Opplæringsloven § 14-1, andre og tredje ledd og delegasjonsbrev datert 13.09.07 fra Utdanningsdirektoratet.

Tema for tilsynet:

Tema for tilsynet er voksnes rett til grunnskoleopplæring og spesialundervisning, jf §§ 4A-1 og 4A-2 i opplæringslova. Videre er tema voksnes rett til rådgivning, jf § 4A-8 i opplæringslova og kommunens plikt til å tilby grunnskoleopplæring for voksne, jf § 4A-4 i opplæringslova. Tilsynet skal kontrollere om skoleeier oppfyller lovens krav i disse reglene, og om skoleeier har et forsvarlig system for å ivareta dette, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd.

Sammendrag av resultat:

Avvik 1:

Kommunen sikrer ikke at den sakkyndige vurderinga for elever under opplæring inneholder omfang av spesialundervisningen.

Avvik 2:

Kommunen sikrer ikke at det utarbeides sakkyndig vurdering for alle som har behov for det.

Avvik 3:

Strand kommune har ikke et forsvarlig system for å avdekke, vurdere og følge opp om kravene i opplæringsloven som gjelder voksenopplæring blir fulgt.

Per Arne Sandvold rådgiver/tilsynsleder	Hallgeir Bø ass.utdanningsdirektør	Helga Hellesø rådgiver	Lars Wetteland rådgiver
--	---------------------------------------	---------------------------	----------------------------

Innhold

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Avvik
4. Gjennomføring
5. Oppfølging

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Dokumentunderlag for Fylkesmannens tilsyn
Vedlegg 2: Deltakere ved Fylkesmannens tilsyn

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter tilsyn med Strand kommune 6. november 2009.

Tilsynet fokuserer på om kommunen oppfyller visse lovkrav innenfor oppgitte emner, se ”Tema for tilsynet”, og rapporten viser avvik og merknader som ble funnet under tilsynet. Rapporten gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som skoleeier.

Formålet med tilsynet er å vurdere om Strand kommune har tilfredsstillende styring i forhold til det regelverket som regulerer plikten til å ha et forsvarlig system. Tilsynet omfattet blant annet undersøkelser om:

- aktiviteter blir utført som dokumentert og uttalt
- kommunen driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene styremaktene har satt

Tilsynet ble gjennomført ved granskning av dokumenter, ved intervju av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av om rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Tilsynet fokuserte på kommunens oppfyllelse av krav på områdene nevnt ovenfor. Eventuelle funn ved tilsynet er formulert som avvik og/eller merknader.

- **AVVIK** blir definert som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- **MERKNAD** gjelder forhold som ikke blir omfattet av definisjonen for avvik, men som Fylkesmannen mener det er nødvendig å påpeke slik at kommunen kan utbedre forholdene.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for tilsynet var:

- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven)
- Forskrift til opplæringsloven
- Korrespondanse mellom kommunen og Fylkesmannen
- Dokumentasjon fra kommunen (vedlegg 1)

3. Avvik

Avvik 1:

Kommunen sikrer ikke at den sakkyndige vurderinga for elever under opplæring inneholder omfang av spesialundervisningen.

Avvik fra:

Opplæringsloven § 5-3, 2.ledd

Lovkommentar:

Den sakkyndige vurderingen skal vise om eleven har behov for spesialundervisning og hvilket opplæringstilbud som bør gis. Den sakkyndige vurderingen skal bli utrede og ta stilling til hvilken opplæring som er et forsvarlig opplæringstilbud.

Et vedtak om spesialundervisning skal være så klart og fullstendig at det ikke er tvil om hva slags opplæringstilbud eleven skal få. Et vedtak som bare tildeler eleven en viss timeressurs uten å fastsette nærmere krav til innholdet i opplæringa, er ikke nok. Sakkyndige utredninger for elever som nå er under opplæring skal rettes slik at opplæringslovens krav oppfylles.

Avviket er basert på følgende observasjoner:

Sakkyndige vurderinger for elever under opplæring inneholder ikke beskrivelse av omfang i opplæringa. Det opplyses at rutinene nå er lagt om, men tidligere sakkyndige vurderinger er ikke rettet.

Avvik 2:

Kommunen sikrer ikke at det utarbeides sakkyndig vurdering for alle som har behov for det.

Avvik fra:

Opplæringsloven § 5-3

Lovkommentar:

Kommunen er ansvarlig for å oppmelde til PP-tjenesten alle elever som kan ha rett til spesialundervisning med sikte på en sakkyndig utredning. Dersom PP-tjenesten selv ikke har nok fagkompetanse i en sak, må det innhentes kompetanse utenfra, for eksempel fra statlig kompetansesenter, privat sakkyndig eller andre kommunale tjenester.

Avviket er basert på følgende observasjoner:

En voksen med spesialundervisning er meldt inn direkte fra spesialisthelsetjenesten etter en skade. Eleven er ikke oppmeldt til PPT og det er ikke foretatt sakkyndig vurdering fra PPT. Kommunens rutine innebærer at det skal skje oppmelding til PPT.

Avvik 3:

Strand kommune har ikke et forsvarlig system for å avdekke, vurdere og følge opp om kravene i opplæringsloven som gjelder voksenopplæring blir fulgt.

Avvik fra:

Opplæringsloven § 13-10, 2.ledd.

Lovkommentar:

Kommunen er ansvarlig for at opplæringslova blir fulgt. Dette innebærer at kommunens ledelse må etablere et system som gir ledelsen kunnskap om oppfølging av opplæringsloven i den enkelte virksomhet, og som sikrer at avvik fra lovbestemmelsene blir fulgt opp gjennom relevante tiltak.

Avviket er basert på følgende observasjoner:

Kommunen har etter at tilsynet ble varslet etablert et system for oppfølging av opplæringslovens bestemmelser om voksenopplæring. Intervjuene viser at systemet ikke i tilstrekkelig grad er kjent og implementert i organisasjonen.

Kommunens tidligere system har ikke avdekket mangel på vedtak etter opplæringslovens § 4A-1, grunnskoleopplæring for voksne. Manglende vedtak ble først oppdaget i forbindelse med tilsynet.

4. Gjennomføring

Tilsynet er gjennomført på følgende måte:

Varsel ble sendt ut:	30.09.09
Åpningsmøte og tilsyn ble holdt:	06.11.09
Intervjuene ble gjennomført:	06.11.09
Sluttmøte ble holdt:	13.11.09

I vedlegg 2 er det gitt en oversikt over deltakerne på tilsynet.

5. Oppfølging

Kommunen har utarbeidet og endret rutiner og prosedyrer og kommet med ny informasjon etter at tilsyn ble varslet og gjennomført.

Kommunen har kommet med ny dokumentasjon i forhold til avvik 1 og 2. Fylkesmannen har vurdert dette og kommet til at avvik 1 og 2 er lukket.

Mottatte og endrede rutiner vedr system i forhold til avvik 3 vil etter Fylkesmannens vurdering ivareta oppfølging av lov- og regelverk på området forutsatt at de gjennomføres i praksis. Avvik 3 kan derfor ikke lukkes før kommunen dokumenterer at nye rutiner følges.

Vedlegg 1: Dokumentunderlag for Fylkesmannens tilsyn

Materiale tilsendt fra Strand kommune på forhånd:

1. Plan for kvalitetssikring. Forsvarlig system ved Ryfylke læringscenter
2. Tjenestebeskrivelse Ryfylke læringscenter
3. Årsmelding 2008 Ryfylke læringscenter
4. Månedrapport økonomi per september Ryfylke læringscenter
5. Prosedyre: Informasjon om voksnes rett til utdanning
6. Annonse og informasjon på kommunens nettside
7. Delegasjonsreglement
8. Prosedyre: Organisering og ansvarsfordeling for arbeidet med voksenopplæringen
9. Prosedyre: Ansvarsfordeling og arbeidsfordeling mellom rektor og inspektør
10. Kort beskrivelse av budsjettprosessen i Strand
11. Internt budsjetttrunkskriv 2010 – økonomiplan 2010 – 2013
12. Prosedyre: Inntak av elever § 4a-1
13. Prosedyre: Inntak av elever § 4a-2
14. Prosedyre: Realkompetansevurdering
15. Prosedyre: Dokumentasjon av gjennomført opplæring
16. Opplæringsplan 2009
17. HMS-prosedyre for opplæring av ansatte i HMS
18. HMS-prosedyre for risikovurdering
19. HMS-prosedyre for avviksregistrering / registrering av skader
20. Forbedringsrapport – eksempel
21. Forespørsel om dokumentasjon for opplæring på Johannes Læringscenter til deltakere på grunnskolen for voksne fra Strand kommune
22. Melding om enkeltvedtak om spesialundervisning for kvinne født 25.9.86
23. Melding om enkeltvedtak om spesialundervisning for kvinne født 7.1.84
24. Melding om enkeltvedtak om spesialundervisning for mann født 15.2.61
25. Melding om enkeltvedtak om spesialundervisning for kvinne født 23.7.85

Materiale mottatt fra Strand kommune på tilsynsdagen 6.11.09:

1. Inntak av lever 4a-1 – rutinebeskrivelse
2. Inntak og utforming av enkeltvedtak § 4a-2 – rutinebeskrivelse
3. Kontaktlærer instruks
4. Samarbeidsavtale mellom kommunen og Johannes Læringscenter om opplærings samarbeid
5. Samarbeidsavtale med Strand kommune om opplæring av voksne framandspråklege elevar – Forsand kommune
6. Delegasjonsreglement midlertidig delegasjon Ryfylke læringscenter
7. Enkeltvedtak om grunnskoleopplæring for kvinne født 23.12.91
8. Enkeltvedtak om grunnskoleopplæring for kvinne født 7.6.81
9. Forbedringsrapport oppvekst per 6.11.09
10. Årshjul 2009 for Strand kommune

Tilleggsdokumentasjon mottatt den 21.1.2010 etter forespørsel:

1. Inntak og utforming av enkeltvedtak § 4a-2 – justert rutinebeskrivelse
2. Årlige samtaler mellom rektor og kommunalleiar oppvekst - rutiner

Vedlegg 2: Oversikt over personene fra kommunen som var direkte involvert i tilsynet

Navn	Funksjon	Åpnings- møte	Intervju	Sluttmøte
Jon Ola Syrstad	Rådmann	X	X	X
Marianne Skogerbø	Kommunalleder oppvekst og levekår	X	X	X
Dag Vestbøstad	Rektor Ryfylke læringscenter	X	X	X
Wictor Juul	Inspektør Ryfylke læringscenter	X	X	X
Marianne Sandvik Tveitnes	Leder av PPT for Midt- Ryfylke	X	X	
Guri Jeglheim	Lærer	X	X	X

Fra Fylkesmannen deltok assisterende utdanningsdirektør Hallgeir Bø, rådgiver Helga Hellesø, rådgiver Lars Wetteland og rådgiver Per Arne Sandvold. Sistnevnte var tilsynsleder, men deltok ikke på tilsynsdagen på grunn av sykdom.